

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Quæstionum Canonicarum, In Quinque Libros
Decretalium, Tomus ...**

In Librum I. Decretalium, Per quadraginta, & tres Titulos distributum, in
quo agitur De Constitutionibus, Seu Legibus universim ...

Krimer, Ferdinand

Augustæ Vindelicorum, 1706

Quæstio XXV. In Tit. XXV. De Officio Primicerii.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-73031](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-73031)

risdictionem fori externi, habere dignitatem Ecclesiasticam, propriè dictam; secus, tantum personatum. Nam præeminentia in tali Ecclesia cum Jurisdictione fori externi, dignitas est; sine illa, personatus; Layman in c. finale, h. t. n. 3. qui autem sunt tantum rurales, hoc est, qui non sunt Decani Ecclesiæ Cathedralis, vel Collegiatæ, nec dignitatem Ecclesiasticam habent, nec personatum; sed simplex Ministerium, seu Officium; quia tales in Ecclesiis principalibus non præminent; sed solum in minoribus, seu Parochijs, ut constat ex c. fin: ibi: per minores titulos. Sic Layman cit.

2298. Ex hoc colliges, Decano Rurali, à Sede Apostolica, vel ejus Legato, non posse delegari causas, juxta c. statutum 11. de Rescript. in 6. nec posse constitui Judicem Conservatorem, juxta c. fin: de Offic: dele-

gati in 6. intellige, quantum est, vi talis Decanatus.

Not. 2. ex Azor p. 2. Instit: moral: l. 3. c. 17. in toto Jure Canonico nullum extare titulum de Officio Decani, ut distincti ab Archipresbytero; adeoq; totum ejus jus, & auctoritatè, consuetudine, & more, pendere. Unde textus, qui aliquando loquuntur de Decanis (ut c. dilecti, de Sent: excom: in 6. c. dilectos de Præbendis, c. constitutus & c. constitutis de Appellat:) intelligendi veniunt de Urbanis;

Similiter nullus extat in Jure Canonico titulus, de Officio Præpositi, licet non raro ejus mentis fiat in responsis, Romanorum Pontificum, ut notat Azor cit: c. 18. q. 1. ubi asserit, eum habere personatum, & dignitatem cum animarum cura; cum toti Canonicorum Collegio præsit.

QUÆSTIO XXV.

IN TIT. XXV. DE OFFICIO PRIMICERII.

2299. **S**upponendum 1. Primicerium juxta nonnullos idem esse, ac primum in cera, sive tabulis ceratis, aut scriptura positum; rectius denotare primum in aliqua dignitate, Ordine, vel Officio; ita Zoësius h. t. n. 1. Hinc in Jure Civili, primus defensorum, protectorum, domesticorum, Primicerius dicitur. Zoësius cit. Supponendum 2. olim in Ecclesia Cathedrali fuisse Scholam Cantorum institutam, quorum munus erat, officia Divina, & preces horarias in choro piè, ac studiosè decantare; quorum Præfectus Primicerius dicebatur; sic Azor p. 2. l. 3. c. 16. q. 1. Primicerius igitur hic pro eo accipitur, qui præest in Ecclesia Clericis, ac Cantoribus docendis, & ad cantum destinandis; sic Vallensis h. t. n. 2.

2300. Et ideo dicitur primus in Choro, vel cantu, absente Archipresbytero, ut notat Panormit: ad rubricam hujus tit: vel Chori Magister; Vallensis. cit: aut etiam Cantor, sive Præceptor, sub quo etiam est succentor; Hostiens: in Summa h. t. Munus, seu Officium Primicerij est, præesse Diaconis, vel reliquis gradibus Ecclesiasticis in Ordine positis, docendo lectiones, quæ ad officia Clericorum pertinent; & de singulis studium habere, ut in quacunque re

capacem sensum habuerit, absque ulla vacet negligentia, aut à quo ipse jusserit, instruatur, juxta c. unic: h. t. Præterea, inchoat Antiphonas & Psalmos, quando Cantorum Chorus in duas partes divisus est; sic Barbosa in c. unic: h. t. n. 6. sed in his potissimum attenditur diversarum Provinciarum, & Ecclesiarum consuetudo.

Cæterum munus, & officium Primicerij describitur in c. perlectis, & ad Primicerium, dist. 25. ibi: ad Primicerium pertinent, acolyti, exorcistæ, Psalmistæ, atque lectores: signum quoque dandum pro Officio Clericorum, pro vitæ honestate, & Officij, meditandi, & peragendi sollicitè; Lectiones, Benedictiones, Psalmum, Laudes, Offertorium, & Responsorialia, quis Clericorum dicere debeat. Ordo quoque, & modus Psallendi in Choro, pro solemnitate temporum; ordinatio quoque pro luminaribus deportandis; si quid etiam necessarium est pro reparatione Basilicarum; quæ sunt in Urbe, ipse denuntiat Sacerdoti, Epistolas Episcopi pro diebus juniorum Parochianis, per ostiarios ipse dirigat: Clericos, quos delinquere cognoscit, ipse distringat: quos verò emendare non valet, eorum excessus ad cognitionem Episcopi deferat: Basilicanos

nos ipse instituat, & matriculam ipse disponat, quando autem Primicerius absens est: ea, quæ prædicta, ipse exquirat, qui ei aut lege proximus est, aut eruditione.

2302. Quæstio autem est, an Primicerius sit nomen dignitatis? &c. quòd sic, saltem si sumatur dignitas latè, etiam pro personatu. Colligitur ex c. *cum accessissent* 18. de *Constitut.* eò quòd in Choro, confessu, & Comitij Canonorum, atque Suffragijs ferendis, gradum, & Ordinem honorificum habeat, ut patet ex textu ibi: cum olim quidam Tullens: Canonici nostris auribus intimassent, quòd Primicerius in Tullensi Ecclesia tanto tempore vacavisset, quòd ad manus nostras illius personatus esset donatio devoluta, &c. sic Azor cit. p. 2. l. 3. c. 16. q. 3. volens in Primicerio locum habere, quæ statuuntur in c. de

multa de præbendis. Ubi dicitur, quòd *habens personatum*, vel beneficium curatum, si secundò tale receperit, vacet primum; quòd si retinere contenderit, secundò privabitur, per Extravag: *Execrabilis*, eod: Joannis XXII. & in c. *super Specula*, ne Clerici vel Monachi. Ubi dicitur, quòd constitutio Tyronensis Concilij, puniens Religiosos, audientes leges, vel physicam, sit canon latæ sententiæ, & incidentes in illam, debeant per Ordinarios puniri, hoc primo; secundò extendit dictam constitutionem ad habentes *dignitates, & personatus*, & ad Presbyteros; sic Honorius III. qui ibi *Scientias legum, & Medicina*, vocat *pedissequas*, scientiæ, ac Sipientiæ sacræ, ut liquet ex toto textu.

* *

QUÆSTIO XXVI.

IN TITULUM XXVI. DE OFFICIO SACRISTÆ.

2303. **S**acrista, seu Sacrarius hîc est, qui habet in aliqua Ecclesia curam sacrorum vasorum, vestimentorum Ecclesiasticorum, thesauri Ecclesiastici, & eorum, quæ pertinent ad luminaria in cera, & oleo, c. *unic. h. t.* ibi: ut sciat se Sacrista subiectum Archidiacono, & ad ejus curam pertinere, custodiam sacrorum vasorum, vestimentorum Ecclesiasticorum, seu totius Thesauri Ecclesiastici, nec non, quæ ad luminaria pertinent, sive in cera, sive in oleo. Idem est cum eo, quem in quibusdam Ecclesiis vocant *thesaurarium*, ut colligitur c. *perlectis*, §. *ad thesaurarium*, dist. 25. ibi: *ad thesaurarium pertinet*, Basilicarum, & ostiarij Ordinatio, incensi præparatio, cura Chrismatis conficiendi, cura Baptisterij Ordinandi, præparatio luminariorum in sacrario, & in Sacrificijs; Azor p. 2. l. 3. c. 16. q. 6. qui dicit *Sacristam* habere dignitatem, vel personatum, apud Barbofam in c. *unic. h. t.* aliter etiam vocatur *Cimeliarcha*; à Vallensî hîc n. 1. est Sub-Archidiaconus; c. *unic. h. t.* sicut etiam Primicerius, c. *unic. de Offic. Primicerij*.

2304. Oblationes autem, quæ sunt pro asper- sione domûs, pertinent ad *Rectorem Ecclesie*, cui competit hoc Ministerium; non ad *Sacristam*: c. *Sanctorum* 10. q. 1. ubi Calixtus II. *Sanctorum*, inquit, *Patrum Ca-*

nonibus consona sancientes, oblationes de Sacratissimo, & Reverendissimo Altari B. Petri, & Salvatoris, & Sanctæ Mariæ Rotundæ, aut alijs Ecclesiarum Altaribus, sive Crucibus, à Laicis auferrî penitus interdiciamus, & sub districtione anathematis prohibemus: & Ecclesias à Laicis incastellari, aut in servitutum redigi, auctoritate Apostolicâ prohibemus. Et c. *hanc*, ead. *caus. & q.* ubi Damasus Papa hanc consuetudinem, quæ contra Sanctam Ecclesiam Catholicam augeri videtur, omninò ait interdiciamus, ut nullo modo *unquam oblationes, quæ intra Sanctam Ecclesiam offeruntur, sub dominio Laicorum detineantur: sed tantummodò Sacerdotibus, qui quotidie Domino servire videntur: & paulò infra, loquens ad tales Laicos, qua fronte, inquit, aut qua conscientia oblationes vultis accipere? qui vix valetis pro vobis, nedum pro alijs, Deo preces offerre? quia pravum est, & contra Dominicam præceptum, & detrimentum animæ suæ infert, qui illud agere conatur, quod ei nulla ratione conceditur; quia omnibus Sanctis Patribus, nostrisque prioribus placuit, hanc sanctionem fieri, & nos similiter in eisdem persistere volumus, ut nullus audeat irritum facere hoc, quod constitutum est, si in perpetua damnatione noluit perfi-*